

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2018 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia NSA Wiesław Morys
Sędziowie:	Sędzia NSA Maciej Dybowski
	Sędzia NSA Tamara Dziełakowska (spr.)
Protokolant:	starszy asystent sędziego Rafał Kopania

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2018 r.

na rozprawie w Izbie Ogólnoadministracyjnej

skargi kasacyjnej

od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie

z dnia 11 lutego 2016 r. sygn. akt III SA/Lu 1304/15

w sprawie ze skargi

na decyzję Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego

z dnia 20 lipca 2015 r. nr IGK-Z.7221.6.2014

w przedmiocie zmiany w operacie ewidencji gruntów i budynków

oddala skargę kasacyjną.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem

Daria Hincwicz
specjalista

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 lutego 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie (sygn. akt III SA/Lu 1304/15) oddalił skargę [redacted], [redacted] na decyzję Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego z dnia 20 lipca 2015 r. w przedmiocie zmiany w operacie ewidencji gruntów i budynków.

Powyższy wyrok wydany został w następujących okolicznościach faktycznych i prawnych:

Umową darowizny z dnia 16 października 2002 r. (Rep. [redacted]) [redacted] [redacted] darował [redacted] nieruchomości wraz z zabudowaniami składające się na gospodarstwo rolne obejmujące m. in. działkę nr [redacted]. Umową darowizny z dnia 28 lutego 2006 r. (Rep. [redacted]) [redacted] [redacted] darował powyższą nieruchomość [redacted]. Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 r. Sąd Okręgowy w Lublinie (sygn. akt I C 406/07) uznał za bezskuteczne ww. umowy darowizny w stosunku do [redacted], [redacted] w celu zaspokojenia przysługujących im wierzytelności alimentacyjnych w wysokości 300 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich. Na podstawie tego wyroku dokonano zmiany w ewidencji gruntów i budynków w ten sposób, że jako właściciela działki nr [redacted] wpisano [redacted].

Postanowieniem Sądu Rejonowego w [redacted] z dnia 23 kwietnia 2013 r. (sygn. akt I Ns 556/13) spadek po [redacted] nabyły jego dzieci:

[redacted] – po ¼ części każde z nich. Postanowienie to zawiadomieniem z dnia 22 lipca 2013 r. zostało ujawnione w ewidencji gruntów i budynków obrębu [redacted], a [redacted], a [redacted] zostali ujawnieni w niej jako właściciele działki nr [redacted]. Postanowieniem z dnia 14 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w [redacted] oddalił wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej prowadzonej dla ww. nieruchomości jako współwłaściciele [redacted] [redacted] w oparciu o wyżej opisany wyrok i postanowienie spadkowe.

Powołując się natomiast na ww. umowy darowizny oraz wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 12 listopada 2008 r. [redacted] zwróciła się

do Starosty [] o wpisanie jej jako właściciela działki nr [] o łącznej powierzchni 4,86 ha, położonej we wsi [].

Decyzją z dnia 5 marca 2014 r. Starosta [] na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 193, po.z 1287 ze zm.) oraz art. 104 K.p.a. odmówił [] [] wprowadzenia zmian danych objętych ewidencją gruntów i budynków obrębu ewidencyjnego [], jednostki ewidencyjnej [] w przedmiocie ujawnienia jako właściciela [] w miejsce dotychczasowych współwłaścicieli w równych udziałach [], [] do gruntu zabudowanego o powierzchni 4,86 ha oznaczonego numerem działki [].

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła [].

Decyzją z dnia 6 maja 2014 r. Lubelski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego uchylił powyższą decyzję w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji, jednakże rozstrzygnięcie to uchylił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 18 marca 2015 r. sygn. akt III SA/Lu 705/14, stwierdzając, że organ odwoławczy naruszył art. 138 § 2 K.p.a.

Decyzją z dnia 20 lipca 2015 r. Lubelski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego na podstawie art. 7b ust. 2 pkt 2 i art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne, § 10, § 44 pkt 2 i § 45 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2015 r., poz. 542 ze zm.) oraz art. 138 § 1 pkt 2 K.p.a. uchylił zaskarżoną decyzję w całości i ujawnił w jednostce rejestrowej [] operatu ewidencji gruntów i budynków obrębu [], [], jednostki ewidencyjnej [] jako właściciela [] [] w miejsce dotychczas ujawnionych jako współwłaściciele [] []

Skargę na powyższą decyzję złożyli (małoletni) [], [] oraz [], działający przez przedstawiciela ustawowego matkę [], zarzucając jej naruszenie art. 7b ust. 2 pkt 2 i art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne, § 10, § 44 pkt 2 i § 45 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa

z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2015 r., poz. 542 ze zm.) oraz art. 138 § 1 pkt 2 K.p.a.

W odpowiedzi na skargę organ wniósł o jej oddalenie.

Rozpoznając powyższą skargę, Wojewódzki Sąd Administracyjny uznał, że podlega ona oddaleniu.

Wskazując na stan faktyczny sprawy oraz przepisy art. 24 ust. 2a pkt 1 i 2 oraz ust. 2b ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz § 45 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, Sąd pierwszej instancji stwierdził, że kluczowym zagadnieniem jest ustalenie skutków wyroku z dnia 12 listopada 2008 r. Sądu Okręgowego w Lublinie. Został on wydany w wyniku tzw. skargi pauliańskiej, (art. 527 – do art. 534 K.c.). Analizując tę instytucję, Sąd pierwszej instancji podkreślił, że w rezultacie takiego orzeczenia zaskarżona czynność prawna (umowa) traktowana jest tak, jakby w ogóle nie została zawarta, jednak tylko w stosunku do wierzyciela, dłużnika i osoby trzeciej. Uznanie umowy za bezskuteczną jedynie wobec określonej osoby trzeciej oznacza, że umowa ta pozostaje ważna i nadal wywołuje zamierzone przez strony skutki prawne w takim zakresie, w jakim można to pogodzić z realizacją roszczeń tej osoby trzeciej. Wyrok uznający na podstawie art. 527 K.c. bezskuteczność określonej czynności prawnej przenoszącej przedmiot lub prawo z majątku dłużnika do majątku osoby trzeciej nie powoduje ich powrotu do majątku dłużnika, lecz jedynie daje wierzycielowi prawo zaspokojenia się z tego przedmiotu lub prawa, pozostających w majątku osoby trzeciej, przed jej wierzycielami. Wierzyciel może prowadzić egzekucję z tego przedmiotu lub prawa na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko dłużnikowi, bez konieczności uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko osobie trzeciej. W przypadku wydania wyroku uwzględniającego skargę pauliańską wierzyciela, przedmiot umowy nie wraca do majątku dłużnika ani też nie wchodzi do majątku wierzyciela. Przedmiot ten pozostaje w majątku osoby trzeciej, która stała się jego właścicielem. Wierzyciel jest natomiast uprawniony do egzekucji z tego składnika majątkowego w pierwszej kolejności, przed wierzycielami osoby trzeciej.

Wskazując na powyższe, Sąd pierwszej instancji podkreślił, że na skutek wyroku z dnia 12 listopada 2008 r. umowy darowizny z dnia 16 października 2002 r. i 28 lutego 2006 r. nie stały się bezskuteczne *erga omnes*, a jedynie w stosunku do

, w celu

zaspokojenia przysługujących im wierzytelności alimentacyjnych względem [redacted] [redacted]. [redacted] nie przestała być właścicielem darowanej jej nieruchomości. Z pewnością skarżący nie stali się właścicielami tej nieruchomości, a mogą z tej nieruchomości jedynie wszcząć egzekucję w celu zaspokojenia przysługujących im wierzytelności alimentacyjnych.

Mając powyższe na uwadze, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie na podstawie art. 151 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 270 ze zm. – zwanej dalej P.p.s.a.) oddalił skargę.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku złożyli (małoletni) [redacted], [redacted] działający przez przedstawiciela ustawowego matkę [redacted], zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie „art. 1 § 1 i 2 Prawa ustroju sądów administracyjnych w zw. z art. 3 § 1 i § 2 pkt 1 i art. 151 P.p.s.a. w związku z art. 24 ust 2a. pkt 1a i ust.2 oraz ust.2b pkt 1a ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz § 45 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków z powodu błędnej wykładni przepisów prawa materialnego o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną z art. 59 k.c. i art. 527 § 1 i nast. K.c. i przepisów o dziedziczeniu przez przyjęcie, że ujawnienie przez organ II instancji w ewidencji gruntów i budynków [redacted] jako właścicielki w miejsce dotychczas ujawnionych współwłaścicieli – rodzeństwa czworga skarżących – jest zmianą wynikającą z przepisów prawa, podczas gdy prawidłowa interpretacja przepisów i złożonych dokumentów, zwłaszcza orzeczeń sądowych, podkreślających, że zachowanie nieżyjącego już ojca dzieci i [redacted] godziło w wartości chronione przez prawo – ogólny zakaz umyślnego uszkodzenia drugiemu, aby uniemożliwić realizację roszczeń alimentacyjnych dzieci, a zawarte w tym celu umowy są bezskuteczne w stosunku do skarżących, a to prowadzi do wniosku, że skoro czynności te doprowadziły do zadłużenia materialnego w stosunku do dzieci ponad wartość spornej, zabudowanej nieruchomości nr [redacted] o pow. 4,86 ha, więc ubezskutecznione w ten sposób wyrokami czynności prowadzą do przeniesienia spornej własność tej nieruchomości na dzieci”.

W oparciu o tak skonstruowaną podstawę skargi kasacyjnej, skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie.

W uzasadnieniu podkreślono, że działania [] wraz ze szwagrem i siostrzenicą nie tylko były działaniami wbrew zasadom współżycia społecznego, wbrew zasadniczym regułom nieakceptowalnym społecznie, działaniem z chciwości i chęci pokrzywdzenia dzieci, to jeszcze czynności te doprowadziły do zadłużenia materialnego w stosunku do dzieci ponad wartość przedmiotowej nieruchomości. W związku z tym „ubezskutecznione” w ten sposób czynności przeniosły własność nieruchomości na dzieci.

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest niezasadna.

Oceniając wniesioną skargę kasacyjną w granicach określonych przepisem art. 183 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1369) i nie dostrzegając przy tym wystąpienia przesłanek nieważności, o których mowa w § 2 tego przepisu, jako niezasadny należało uznać opisany powyżej zarzut rozpoznawanej kasacji. Przed wszystkim w nawiązaniu do argumentacji skargi kasacyjnej, szczególnie eksponowanej w jej uzasadnieniu, podkreślić należy, że nie stanowiło w niniejszym postępowaniu przedmiotu oceny sądów administracyjnych ani organów administracyjnych, jakimi przesłankami kierował się [] przekazując umową darowizny przedmiotową nieruchomość, ani jak strona skarżąca ocenia takie działanie w świetle zasad współżycia społecznego czy reguł społecznie akceptowalnych. Jak wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego z regulacji ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne, a zwłaszcza z art. 20, art. 22 i art. 24 tej ustawy wynika, że ewidencja gruntów jest tylko specjalnie prowadzonym, wywierającym określone skutki prawne zbiorem informacji o gruntach, który pełni funkcje informacyjno – techniczne. Zmiany w ewidencji nie rozstrzygają sporów o prawo, nie nadają ani nie ujmuje praw. Żądaniem wprowadzenia zmian w ewidencji gruntów nie można dochodzić ani udowadniać swoich praw właścicielskich. Deklaratoryjny charakter wpisów oznacza, że ewidencja nie kształtuje nowego stanu prawnego, a jedynie potwierdza stan prawny wynikający z dokumentów (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego

z dnia: 20 sierpnia 1998 r. sygn. akt II SA 766/98; 14 maja 2014 r. sygn. akt I OSK 2566/12; 14 kwietnia 2015 r. sygn. akt I OSK 1718/13 – orzeczenia dostępne w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych pod adresem internetowym: orzeczenia.nsa.gov.pl). Podkreślić trzeba, szczególnie w świetle argumentacji skargi kasacyjnej, że ewidencja gruntów i budynków jedynie potwierdza stan zaistniały wcześniej, a więc rejestruje zmiany dokonane w innych postępowaniach. Wskazywana kwestia pokrzywdzenia skarżących została z kolei oceniona przez Sąd Okręgowy w Lublinie w wyroku z dnia 12 listopada 2008 r. o sygnaturze sygn. akt I C 406/07 i miała charakter wiążący tak dla organów rozpatrujących sprawę, jak i sądów administracyjnych. Trafnie przy tym podkreślił Sąd pierwszej instancji, że kluczowym zagadnieniem było ustalenie skutków tego wyroku. Analizując szeroko instytucję tzw. skargi pauliańskiej (art. 527 i następane K.c.) oraz skutki prawne wydanego na tej podstawie wyroku uznającego bezskuteczność dokonania czynności szczególnie w jej aspekcie stosunku między stronami (*inter partes*), Sąd pierwszej instancji słusznie doszedł do wniosku, że sama umowa pozostaje nadal ważna i wywołuje skutki z niej wynikające w takim zakresie, w jakim można to pogodzić z realizacją roszczeń osoby trzeciej. Tym samym, skoro strona żądająca wpisania jej jako właściciel przedmiotowej działki (wnioskodawczyni) nie przestała nim być, a własność nieruchomości w następstwie wydanego przez sąd powszechny wyroku nie przeszła na skarżących, to prawidłowo organ odwoławczy ujawnił tę pierwszą w ewidencji gruntów i budynków jako właściciela przedmiotowej nieruchomości. Z tych też przyczyn ocena Sądu pierwszej instancji, akceptująca decyzję organu odwoławczego była prawidłowa.

W tym stanie sprawy, Naczelny Sąd Administracyjny na podstawie art. 184 P.p.s.a. oddalił skargę kasacyjną.

Na oryginalne właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem

Sylvia Maciejewska
specjalista